

Actieplan 2019 2020

#Gezond076

1

2

3

4

5

jongeren op
gezond gewicht

Breda

Inleiding

Sinds 2011 voeren we de JOGG-aanpak uit in Breda in samenwerking met JOGG Nederland. Met de aanpak stimuleren we een gezonde leefstijl onder jongeren (denk bijvoorbeeld aan water drinken, bewegen en gezonde voeding) en hiermee een positieve gedragsverandering. Het draait om het veranderen van de omgeving, zodat de gezonde keuze de gemakkelijkste is. De omgeving verander je met elkaar. De integrale JOGG-aanpak kenmerkt zich door de samenwerking met ouders, scholen, bedrijven, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en zorgprofessionals.

In de samenwerking met JOGG Nederland zijn er drie fases. De eerste en tweede fase zijn gericht op het opbouwen van een netwerk en naamsbekendheid, het vinden van samenwerkingspartners en de eerste stappen naar een gezondere omgeving met partijen in de stad. In de derde fase staat er een mooie basis waarop verder wordt gebouwd. We zijn hierbij sparringpartner voor JOGG Nederland en een voorbeeld voor andere JOGG-gemeentes in West-Brabant. De samenwerking met JOGG Nederland loopt tot en met 2020. Voor de aankomende twee jaar (2019 en 2020) is er een actieplan gemaakt. In het actieplan voor 2019 en 2020 wordt ook uiting gegeven aan de motie 'Rookvrij spelen, leren en opgroeien'. Cijfers over leefstijl en overgewicht zijn in een bijlage te zien.

De afgelopen jaren is met de JOGG-aanpak ingezet op een gezondere omgeving. Denk aan het plaatsen van 30 extra watertappunten in de stad, de gezonde sportkantines, de gezonde schoolkantines, Groene Schoolpleinen, wijkinitiatieven met jongeren ondersteunen door het toevoegen van een gezond tintje, samenwerking met sportieve en culturele evenementen, voedseleducatie en een themabijeenkomst 'Gezonde Werkvloer' (25 oktober 2018). Ook de regionale samenwerking is verder vormgegeven. De bijeenkomst van NL Vitaal is hier een mooi voorbeeld van. Deze bijeenkomst heeft ook weer nieuwe contacten opgeleverd met bedrijven die bij willen dragen aan een gezondere jeugd.

jongeren op
gezond gewicht

Breda

1

Ambitie 1: De betrokkenheid van (nieuwe) supporters in de stad vergroten.

Waar komen we vandaan?

Door de jaren heen hebben we een aantal waardevolle supporters aan ons gebonden. Denk bijvoorbeeld aan Aartsenfruit, Brabantwater, Sligro, Albert Heijn, Ferrero, Decathlon, Van Oers United en Driscoll's. Ieder bedrijf draagt op haar eigen manier bij aan een gezonde jeugd. Dat kan met sponsoring, maar ook door communicatie, door ruimtes ter beschikking te stellen, door bij te dragen aan buurtinitiatieven of door evenementen een gezonder tintje te geven. Een gezonde omgeving creëren we met elkaar. Het netwerk dat bekend is met JOGG en wil bijdragen aan de doelen, breiden wij uit door onder andere het organiseren van bijeenkomsten. Zo hebben wij op 31 januari 2018 de NL Vitaal bijeenkomst in Breda georganiseerd samen met JOGG Nederland en NL2025. [NL2025](#) is een platform van onder andere bestuurders en leiders uit de culturele en wetenschappelijke wereld, kunstenaars, CEO's en sporters die zich hebben verenigd om onder andere vitaliteit te stimuleren. Deze bijeenkomst heeft voor nieuwe samenwerkingen gezorgd tussen organisaties om samen vitaliteit van de jeugd te stimuleren. Bekijk hier het [filmpje](#) van deze bijeenkomst. Een samenwerking die tijdens deze bijeenkomst tot stand is gekomen tussen Albert Heijn, Van Oers United, Breda Barst, JOGG-Breda en een aantal mensen op persoonlijke titel, heeft geleid tot sportactiviteiten en kraampjes met gezonde voeding op het '[minibarst' terrein voor de kinderen](#)'. Dit succesvolle onderdeel bracht gezondheid en cultuur bij elkaar. Ouders en kinderen waren enthousiast. Daarnaast hebben wij als JOGG-Breda samen met [Vitaal Breda](#) op 25 oktober een bijeenkomst over de '[Gezonde Werkvloer](#)' georganiseerd bij CM.

Waar willen we naartoe?

We versterken de komende jaren de publiek-private samenwerking. We bouwen verder op de basis die we hebben. Door meer betrokkenheid van maatschappelijke partners, staan we sterker en kunnen we meer doen om de omgeving gezonder te maken. Dit werkt als een sneeuwbaaleffect; hoe meer bedrijven zich verbinden, hoe meer anderen gestimuleerd worden om zich ook in te zetten. Het persoonlijke gesprek met een (potentiële) supporter is belangrijk. De wens van de organisatie en de actielijnen voor de komende twee jaar voor JOGG-Breda moeten samenkomen. We pleiten voor een doelgerichte inzet van supporters op de gestelde actielijnen. We sluiten hierbij aan op landelijke trends die ingangen bieden, bijvoorbeeld het Nationaal Preventieakkoord en andere platformen, zoals [NL2025](#), [Health Community Breda](#), het [Ondernemersteam](#) van gemeente Breda, [Betrokken Ondernemers Breda](#) en [JOGG landelijk](#).

Hoe gaan we dit doen?

- Actieve supporters gericht inzetten op de JOGG-Breda doelstellingen voor 2019 en 2020. Dit gebeurt bij aanvang van de uitvoering van het actieplan.
- Het binden van acht nieuwe supporters voor Breda in de komende twee jaar: supermarktketens, projectontwikkelaars, organisaties met een MVO-beleid gericht op jeugd/ gezondheid, partijen die zich hebben verbonden aan het Nationaal Preventieakkoord, organisaties die aanwezig geweest zijn op JOGG-bijeenkomsten en andere platformen.
- Het maken van een introductiefilmpje over JOGG-Breda dat ook gebruikt kan worden tijdens kennismakingsgesprekken met potentiële supporters. We maken dit in samenwerking met Avans Hogeschool in het eerste kwartaal van 2019.
- Het maken van een folder voor Bredase organisaties met uitleg hoe zij de Bredase JOGG-aanpak kunnen versterken en/of zelf aan de slag kunnen gaan met een gezonde werkvloer. Dit in samenwerking met het Ondernemersteam van gemeente Breda dat persoonlijke contacten heeft met bedrijven.

Ambitie 2: Het creëren van een leefomgeving die jongeren uitnodigt tot bewegen.

2

Waar komen we vandaan?

'Bewegen' is een belangrijk thema. Uit cijfers blijkt dat jongeren over het algemeen weinig bewegen. In de stad zijn er diverse initiatieven en organisaties die beweegactiviteiten organiseren. Zo zet Breda Actief sportcoaches in de wijk en op school in. Ook zijn er speciale beweegprogramma's binnen de JOGG-aanpak voor (jonge) kinderen, waarover in de vierde actielijn van dit actieplan een toelichting volgt. Daarnaast is er aandacht voor aanpassingen van de fysieke omgeving om bewegen aantrekkelijk te maken. Subsidierегeling '[Groene Schoolpleinen](#)' voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs is hier een voorbeeld van. Een groen schoolplein daagt extra uit tot bewegen en spelen. Verder hebben we in Breda hebben 450 speelplekken. Ook binnen het gemeentelijke sportbeleid wordt bewegen in de openbare ruimte gestimuleerd door fysieke aanpassingen te doen: we creëren sport- en beweegplekken en verbinden apps (ondersteund door de organisatie van de activiteit), waar dit een toevoeging is.

Waar willen we naartoe?

De huidige beweegprogramma's en activiteiten zetten we onverkort door. Dit geldt ook voor de vergroening van schoolpleinen. We gaan bij (nieuwe) openbare ruimte in de komende jaren extra aandacht besteden aan hoe de inrichting daarvan op een natuurlijke manier aanzet en stimuleert tot bewegen (waaronder fietsen, wandelen, spelen en sporten). Hiermee sluiten we aan bij de vorming van de Omgevingswet en Omgevingsplannen, waarin gezondheid binnen de openbare ruimte een expliciete plek krijgt. Verder worden er van 2018 tot 2021 in Breda twee [Gezonde Buurten](#) gerealiseerd: Doornbos-Linie en Kesteren-Muizenberg. Een Gezonde Buurt biedt voldoende ruimte voor spel en sport, heeft educatief en eetbaar groen en een sterk lokaal netwerk. Hier sluiten we met de JOGG-aanpak op aan.

Hoe gaan we dit doen?

- Werkbezoek aan gemeente Utrecht op 15 februari met professionals van de gemeente vanuit het ruimtelijk en sociaal domein, en met vertegenwoordigers van Bredase

kennisinstellingen en de GGD. Utrecht is een vooruitstrevende gemeente als het gaat om gezondheid. Gezondheid wordt als centraal uitgangspunt beschouwd in bijvoorbeeld de inrichting van fysieke leefomgeving.

- Na het werkbezoek vervolg geven aan de samenwerking tussen het ruimtelijk en sociaal domein en hierbij aansluiten op kansen vanuit de Omgevingswet, met de betrokken professionals. Een concreet voorbeeld is het Havenkwartier (een nieuw woongebied), dat kansen biedt om onder andere bewegen onder bewoners te stimuleren door de ruimtelijke inrichting.
- 'Gezonde Buurten' extra versterken vanuit JOGG: aan de buurten Doornbos-Linie en Kesteren-Muizenberg, scholen, buurtinitiatieven rondom jeugd en gezondheid, bedrijven en subsidies, zoals [Jong Leren Eten](#), te verbinden.
- Samenwerking vormgeven met '[076 fietst](#)' ter bevordering van het fietsen. Onder de noemer 'Cycling4School' wordt het fietsen en lopen in de schoolspits gestimuleerd in plaats van het autogebruik. Er wordt gebruik gemaakt van de [Bredase Positive Drive-app](#) om het fietsen te belonen. Deelnemers kunnen punten behalen en ontvangen feedback over hun gedrag. Met de behaalde punten kun je prijzen winnen, die beschikbaar worden gesteld door het lokale bedrijfsleven.
- Groene Schoolpleinen: In 2019, 2020 en 2021 worden elk jaar vier Groene Schoolpleinen gerealiseerd.

3

Ambitie 3: Een rookvrije omgeving voor jongeren promoten samen met andere partijen in de stad, als onderdeel van een gezonde leefomgeving.

Waar komen we vandaan?

In 2018 hebben diverse Bredase en regionale organisaties de wens geuit om rookvrij te worden, dus zowel rookvrij op het binnen- als buitenterrein. Er is een expertiseteam opgericht, bestaande uit Amphia Ziekenhuis, Verbonden In Zorg, GGD West-Brabant, Zorro en Annature. Samen willen zij het goede voorbeeld geven en roken ontmoedigen. Elke organisatie doet dat op zijn eigen tempo en eigen manier. Ze verbinden zich ook aan de beweging 'Rookvrije Generatie', waarbij centraal staat dat voorkomen moet worden dat kinderen beginnen met roken. Daarnaast hebben Avans Hogeschool, Optisport, diverse scholen en sportverenigingen aangegeven ook rookvrij te willen worden. In de gemeenteraad is gesproken over het ontmoedigen van roken. De raad vindt het belangrijk dat dit op een stimulerende, positieve manier gebeurt en niet op een bestraffende manier. Vanuit de JOGG-aanpak vervullen we als gemeente een rol in het samenbrengen, faciliteren en aanjagen van partijen om jongeren op de laten groeien in een rookvrije omgeving.

Waar willen we naartoe?

In de komende jaren willen we het ontmoedigingsbeleid verder voortzetten. Dit doen we door in gesprek te blijven met initiatiefnemers die zich melden via onze kanalen en hen te verbinden, samen met de GGD West-Brabant, aan lopende initiatieven. Wij dragen bij aan een campagne om roken te ontmoedigen. Vanuit JOGG-Breda ondersteunen wij het gedachtegoed van 'Rookvrije Generatie', dat voor het rookvrij opgroeien van kinderen pleit. JOGG-Breda stimuleert een omgeving waarin niet-roken de norm is, en waarin kinderen niet worden verleid tot roken.

Hoe gaan we dit doen?

- Aan de slag gaan met alle gemeentelijke speeltuinen in Breda met als doel deze voor 31 december 2019 rookvrij te maken (motie 'Rookvrij spelen, leren en opgroeien').
- In gesprek gaan met exploitanten, beheerders en eigenaren van speeltuinen in Breda die niet eigendom zijn van de gemeente met als doel deze zo snel mogelijk rookvrij te maken (motie 'Rookvrij spelen, leren en opgroeien').
- In gesprek gaan met sportverenigingen en deze te stimuleren om sportlocaties waar veel kinderen komen zo snel mogelijk rookvrij te maken. Dit wordt door Breda Actief en Team:Fit uitgevoerd (motie 'Rookvrij spelen, leren en opgroeien').
- Zichtbaarheid van rookvrije terreinen stimuleren in afstemming met de GGD West-Brabant, Rookvrije Generatie en organisaties in de stad. Organisaties kunnen zelf materialen bestellen via de Rookvrije Generatie-webshop, zoals raamstickers, banners etc. Optisport wil bijvoorbeeld een rookvrije sportboulevard realiseren en Avans, Amphia Ziekenhuis en de Nassau werken samen voor een rookvrije boulevard.
- In gesprek gaan met organisatoren van evenementen gericht op kinderen en deze te stimuleren om evenementen gericht op kinderen zo snel mogelijk rookvrij te maken
- Inzetten voor het rookvrij maken van alle overige locaties waar kinderen leren, spelen en opgroeien (motie 'Rookvrij spelen, leren en opgroeien').
- Het expertiseteam ondersteunen middels een verbindende rol van JOGG-Breda om andere initiatieven in de stad hieraan te koppelen. Daarnaast draagt JOGG-Breda bij aan een campagne, samen met andere partijen in de stad, die roken ontmoedigt. Deze campagne wordt op een positieve wijze ingestoken waarbij goede voorbeelden uitgelicht worden.
- Bijdragen aan de conferentie in het voorjaar over een rookvrije stad, georganiseerd door Bredase organisaties.

Ambitie 4: Aanpakken van overgewicht in een vroeg stadium met andere professionals.

4

Waar willen we naartoe?

Binnen de JOGG-aanpak is er extra aandacht voor de relatie met zorgprofessionals en zijn er ook speciale programma's samen met hen ontwikkeld. Zo is er de [Cool](#)-aanpak voor jongeren vanaf 16 jaar en volwassenen, waarin CZ samenwerkingspartner is. Jongeren en volwassenen worden begeleid door een leefstijl-coach. Vanaf 1 januari 2019 is dit in het basispakket opgenomen. Er wordt gekeken welke aanpassingen in het voedings- en beweegpatroon zinvol zijn om overgewicht te laten afnemen. Voor kinderen van 4-8 jaar en 8-13 jaar is er het programma '[Cool2Bfit](#)' waarbij kinderen samen met hun ouders/verzorgers een gezondere leefstijl kunnen ontwikkelen. Dit onder deskundige begeleiding van een diëtist, psycholoog, kinderfysiotherapeut en sportinstructeur/sportaanbieder.

Voor de hele jonge kinderen met overgewicht is er een speciaal programma ontwikkeld, namelijk '[Peuter Power](#)'. Het is voor kinderen tussen de 2 en 4 jaar waarbij ouders van de kinderen samenwerken met een fysiotherapeut, een diëtist en een jeugdverpleegkundige. Gezamenlijk wordt er gewerkt aan een gezonder gewicht voor de kinderen. En tenslotte is er het project '[Peutergym](#)', waarbij peuters onder begeleiding van een fysiotherapeut op jonge leeftijd kennismaken met bewegen. Ze ontwikkelen hun motorische vaardigheden in kleine groepen.

Naast deze speciale programma's, nodigen we zorgprofessionals uit voor bijeenkomsten waarbij zij samen met andere professionals de JOGG-aanpak kunnen versterken, zoals [NL Vitaal](#) dat in 2018 plaatsvond in Breda voor de regio West-Brabant. Verder zoeken we de samenwerking met diverse maatschappelijke partners op door deel te nemen aan de Health Community. Dit is een netwerk dat bestaat uit professionals vanuit zorg- en welzijnsorganisaties, bedrijfsleven, creatieve industrie, kennisinstituten, bewoners en de overheid. De focus van deze community ligt op kwaliteit van leven, gezondheid en preventie.

Waar willen we naartoe?

Binnen onze JOGG-aanpak hebben we relaties met zorgprofessionals, zoals kinderartsen, huisartsen en coördinatoren van zorggroepen. Zij geven het signaal af dat zij het belangrijk vinden om zich in te zetten voor preventie. In de praktijk zien kinderartsen van het Amphia Ziekenhuis het overgewicht en de gevolgen van de ongezonde leefstijl terug; kinderen hebben meer blessures en weinig conditie. Met het Amphia Ziekenhuis willen we de samenwerking intensiveren op het gebied van preventie.

'Verbonden In Zorg' is een partij waar we contact mee hebben. De organisatie zet zich in voor een rookvrije generatie en voor een gezondere jeugd. 'Verbonden In Zorg' wordt gevormd door 20 organisaties van huisartsen, ziekenhuizen, laboratoria, patiënten, verzekeraars, gemeenten, apothekers, GGZ, GGD en VVT-organisaties.

We willen dit contact verder uitbreiden door te onderzoeken hoe er meer ingezet kan worden op preventie bij de zorgorganisaties die aangesloten zijn bij 'Verbonden In Zorg'. De contacten binnen het expertiseteam 'rookvrij' zien wij ook als een logische ingang. Daarnaast zijn tandartsen nog niet eerder betrokken in de JOGG-aanpak. Ook zij hebben een signalerende rol (slechte gebitten en overgewicht, duiden op een ongezonde leefstijl). Deze rol kunnen we meer gaan benutten in de toekomst. We willen hierbij extra focus leggen op wijken waar het meeste overgewicht voorkomt.

Hoe gaan we dit doen?

- Samen met 'Verbonden In Zorg' in beeld brengen wat artsen nu ondernemen op het gebied van preventie van overgewicht en hoe dit verbeterd kan worden. Dit willen wij toepassen op gebieden in de stad waar het meeste overgewicht voorkomt, zoals Geeren-Noord, Wisselaar, Biesdonk, Brabantpark, Heuvel en Doornbos-Linie.
- Contact leggen met tandartsen in wijken waar het overgewicht relatief hoog is en in samenwerking met hen kijken hoe preventie versterkt kan worden.
- Mogelijkheden bij het lokale expertiseteam 'rookvrij' verkennen voor deze actielijn: onderzoeken wat deze organisaties kunnen doen ten aanzien van preventie van overgewicht, naast het thema 'rookvrij' dat zij al oppakken. Denk bijvoorbeeld aan het stimuleren van bewegen en het eten van gezonde voeding voor de jeugd. De samenwerking met het Amphia Ziekenhuis wordt op dit gebied ook versterkt.
- Bekendheid geven aan de cool-aanpak en de opname in het basispakket per 1 januari 2019 van CZ via de JOGG-nieuwsbrief, andere netwerken en social media.

5 Ambitie 5: Water drinken, gezonde voeding en bewegen stimuleren met extra aandacht waar het nodig is.

Waar komen we vandaan?

We willen de jeugd verleiden tot water drinken, gezond eten en lekker bewegen. Dit betekent dat je de omgeving waar kinderen en jongeren komen zo moet veranderen dat deze keuzes aantrekkelijk worden. Denk bij de omgevingen aan scholen, sportclubs, speelplekken, de wijk en evenementen. De [Gezonde School](#) is een planmatige aanpak voor zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs om een gezonde leefstijl te bevorderen voor leerlingen en leerkrachten. Het zet in op thema's zoals voeding, sport en bewegen, maar bijvoorbeeld ook hygiëne, huid, gebit en gehoor. Het vignet Gezonde School is een kwaliteitskeurmerk voor scholen die werken aan het verbeteren aan de gezondheid van hun leerlingen. In Breda hebben we drie scholen met een vignet: de Ronde, Christoffel en het Berkenhofcollege. Er zijn ook scholen van het voortgezet onderwijs en het mbo die geen vignet hebben behaald, maar toch op hun eigen manier werken aan een gezondere school. Denk hierbij aan het realiseren van een gezonde kantine. Scholen kunnen contact opnemen met '[De School-kantine Brigade](#)'. Samen met een brigadier wordt een gezondere kantine gerealiseerd. In Breda hebben 26 schoollocaties een gezondere kantineschaal mogen ontvangen. Daarnaast is water drinken ook een thema dat opgepakt wordt binnen Bredase scholen. Water drinken wordt gestimuleerd met interventies en ook opgenomen in het beleid van de school. Verder kunnen basisscholen en kinderdagverblijven zich opgeven voor SuperChefs. SuperChefs is een serie van [acht wekelijkse kookworkshops](#) voor kinderen van 10-12 jaar (groep 7/8). Ze ontdekken hoe gezond, lekker en gemakkelijk koken kan zijn. Naast gezonde voeding, is bewegen ook een belangrijk aandachtspunt. Scholen kunnen zich aanmelden voor '[Basisschool in topconditie](#)'. Breda Actief zet sportcoaches in bij het bewegingsonderwijs. Met een consultant van Breda Actief wordt een plan gemaakt om meer op het gebied van sport en bewegen te bereiken op een school. Ook het realiseren van een groen schoolplein is een manier om bewegen te stimuleren op school.

Buiten de schoolomgeving spelen kinderen en jongeren in de wijk en nemen daar ook deel aan activiteiten. Vrijwilligers of jeugdwerkers coördineren kookclubs, waar gezonde voeding een belangrijk onderdeel van is. We ondersteunen dat vanuit JOGG met onze supporters. Daarnaast organiseert Breda Actief allerlei gratis sportactiviteiten voor kinderen. Om het water drinken te stimuleren zijn er nu in totaal [48 watertap-punten](#) op plekken waar veel mensen langs komen, zoals nabij scholen, speel- en sportplekken en langs recreatieve routes.

Op sportclubs is ook aandacht voor gezondheid door een [gezondere sportkantine](#). De Team:Fit coach gaat langs bij de sportclub die de aanvraag gedaan heeft. Dan wordt samen met de Team:Fit coach een kantinescan gemaakt en toegevoerd naar een gezonder assortiment. In Breda hebben basketbalvereniging Barons en atletiekvereniging SPRINT onlangs een zilveren vignet behaald voor hun kantine. Steeds meer Bredase sportverenigingen nemen contact op met Team:Fit.

We vinden het belangrijk om extra aandacht te hebben voor (aanstaande) moeders en hun baby's als het gaat om water drinken. Niet voor iedereen is dit vanzelfsprekend. Ouders stappen bijvoorbeeld na borst- of flesvoeding over op dranken met veel suiker, zoals (dik)sap. Met gemeente Oss en Den-Bosch, consultatiebureaus, Hogeschool Utrecht en PubLab werd onderzoek gedaan naar een interventie op consultatiebureaus die water drinken stimuleert bij ouders en hun baby's, voor wie water drinken niet vanzelfsprekend is.

Waar willen we naartoe?

De Gezonde School, het kantineaanbod in scholen en sportclubs, water drinken en bewegen blijven we stimuleren. We willen dat dit aantal toeneemt de komende periode. Hierbij hebben we extra aandacht voor wijken waar meer overgewicht voorkomt. We sluiten aan bij de vraag en initiatieven uit de stad. Het afgelopen jaar hebben we het project '[Jong Leren Eten](#)' en '[Smakelijke Moestuinen](#)' actief gepromoot onder het JOGG-netwerk. Deze subsidie heeft als doel om kinderen voedsel te laten proeven en te laten beleven, wat ten gunste komt van de gezondheid en leerprestaties van kinderen. Naast het proeven en beleven, leren kinderen ook over de herkomst en smaak van voedsel. We merken dat de aanvragen van scholen nu gaan binnenkomen. We blijven dit stimuleren in de komende jaren. Verder willen we een pilot starten met de betrokken consultatiebureaus om water drinken te stimuleren bij ouders en hun baby's met een passende interventie, op basis van het onderzoek. Het uitgangspunt hierbij is dat de interventie ook aansprekend is voor mensen die laagopgeleid/laaggeletterd zijn. Verder willen we dat er op evenementen waar jongeren komen, meer aandacht is voor gezond eten en drinken; denk aan het aanbieden van gratis water. We zien hier nog kansen die niet voldoende benut zijn. Op een evenement is het belangrijk dat jongeren ook een gezonde keuze hebben, naast hetgeen dat al aangeboden wordt. Hiermee wordt de norm voor om voor gezondere producten te kiezen versterkt.

Hoe gaan we dit doen?

- Voedseleductie stimuleren via bijvoorbeeld het programma 'Jong Leren Eten' en 'Smakelijke Moestuinen' bij scholen/kinderopvang.
- Samenwerking met het onderwijs versterken door gezonde voeding, water drinken en bewegen als belangrijke onderdelen op scholen te borgen in het onderwijsprogramma. Dit doen we onder de Gezonde School aanpak.
- In samenwerking met Team:Fit en Breda Actief minimaal vier gezonde sportkantines realiseren in 2019 en 2020. Middels bijeenkomsten zal dit nog extra gestimuleerd worden.
- Wijkinitiatieven en culturele initiatieven ondersteunen bij hulpvragen, zoals gezonde kookinitiatieven in Heuvel en Brabantpark.
- De Week van het geld (25 t/m 29 maart 2019, in Breda): kinderen leren hoe ze goed met geld omgaan in combinatie met activiteiten rondom een gezonde leefstijl.
  - Versterken van de samenwerking met evenementenbeleid, zodat ook op evenementen de gezondere keuze aantrekkelijk wordt voor de jongeren. Water drinken stimuleren bij ouders en jonge kinderen in samenwerking met consultatiebureaus en kinderopvang.

Uitvoering, communicatie en financiering

De komende twee jaar geven we uitvoering aan het actieplan. De omgeving voor de Bredase jeugd maken we hiermee gezonder. Alle ontwikkelingen rondom JOGG-Breda en in de uitvoering van het actieplan zijn terug te lezen in de [nieuwsbrief](#).

De JOGG-aanpak wordt gefinancierd vanuit de [GIDS](#) (Gezond In De Stad)-gelden. Deze gelden zijn bedoeld voor de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. Voor 2019 hebben we het volgende begroot voor de JOGG-aanpak:

- Ondersteuning van wijk- en buurtinitiatieven: 25.000 euro.
- Congres Rookvrij: 5000 euro.
- Communicatie JOGG en campagne rookvrij: 20.000 euro.

De verwachting is dat we voor het jaar 2020 hetzelfde bedrag tot onze beschikking hebben. Dit wordt in mei bekend.

Planning 2019-2020 JOGG-Breda

Januari t/m juni 2019 focus

- Rookvrije omgeving voor jongeren: campagne rookvrij/communicatieplan, congres rookvrij, speeltuinen en andere plekken waar kinderen komen rookvrij maken.
- Met huidige supporters bespreken op welke actielijnen zij zich willen inzetten en verkennende gesprekken voeren met potentiële supporters.
- Werkbezoek naar gemeente Utrecht op 15 februari 2019.
- Ondersteunen van wijkinitiatieven, zoals de 'Week van het geld', buurtpicknicks, de avondvierdaagse, kookclubs etc.
- Communicatie over de Cool-aanpak die nu in het basispakket van CZ is opgenomen, over Groene Schoolpleinen, Jong Leren Eten/Smakelijke Moestuinen en Gezonde Buurten.

Juli t/m december 2019 focus

- De tweede actielijn 'Het creëren van een leefomgeving die jongeren uitnodigt tot bewegen', zoals Groene Schoolpleinen, Jong Leren Eten, het verbinden van het ruimtelijk domein met het sociaal domein (Omgevingswet), 076 fietsetc.
- Het binden van nieuwe supporters voor de JOGG-aanpak: supermarktketens, projectontwikkelaars, organisaties met een MVO beleid gericht op jeugd/gezondheid, partijen die zich hebben verbonden aan het Nationaal Preventieakkoord, organisaties die aanwezig geweest zijn op JOGG-bijeenkomsten of andere relevante bijeenkomsten.
- Folder voor bedrijven maken met hierin een beschrijving hoe zij bij kunnen dragen aan een gezonde omgeving en hoe zij een vitalere werkomgeving kunnen creëren.
- Twee vignetten voor gezonde sportkantines realiseren in 2019.
- Twee vignetten voor een gezonde school realiseren in 2019.

Januari t/m juni 2020 focus

- Actielijn 'Aanpakken van overgewicht in een vroeg stadium met andere professionals' en acties die daaronder vallen: ViZ (huisartsen), tandartsen, expertiseteam contacten.
- Campagne wateraanpak: consultatiebureaus en kinderopvang.
- Ondersteunen van wijkinitiatieven en culturele initiatieven.
- Flexibele inzet op thema's die extra aandacht vragen.

Juli t/m december 2020 focus

- Twee vignetten voor gezondere sportkantines realiseren in 2020.
- Twee vignetten voor een gezonde school realiseren in 2020.
- Versterking van de samenwerking met evenementenbeleid: de gezonde keuze en gratis water drinken op evenementen.
- Flexibele inzet op thema's die extra aandacht vragen.

